

Aan Provinciale Staten

Onderwerp:

Startbesluit herziening Omgevingsprogramma 2026

Geachte Statenleden,

Met deze brief willen we uw Staten informeren over het Startbesluit Programmaherziening 2026. In het startbesluit Programmaherziening 2026 wordt aangekondigd welke onderwerpen van het omgevingsprogramma worden herzien en het proces wat hiervoor wordt gevolgd. De programmaherziening geeft ook verdere invulling en uitwerking aan het beleid wat in herziening Omgevingsbeleid 2025 door u is geamendeerd en vastgesteld.

De Programmaherziening 2026 is aangekondigd in de Lange Termijn Agenda Omgevingsbeleid (LTA) van Provinciale Staten.

Met het programma geven Gedeputeerde Staten (GS) uitvoering aan de Omgevingsvisie van Provinciale Staten (PS). Op grond van de Omgevingswet is een programma gericht op de uitwerking en uitvoering van het beleid voor de fysieke leefomgeving. In Zuid-Holland is ervoor gekozen om in de geest van de Omgevingswet het beleid voor de fysieke leefomgeving, en het beleid wat indirect bijdraagt aan het verbeteren van deze leefomgeving op te nemen in één Omgevingsvisie. De Omgevingsvisie wordt door Provinciale Staten (PS) vastgesteld. In Zuid-Holland is een programma op dezelfde manier vormgegeven als de Omgevingsvisie, zodoende is ook de benaming 'programma' gelijkgetrokken naar het Omgevingsprogramma.

Programma binnen de scope van deze wijziging

De programmaherziening is gericht op het herzien van de vrijwillige onderdelen van het omgevingsprogramma. De vrijwillige onderdelen van het omgevingsprogramma zijn niet wettelijk verplicht. Het grootste deel van het omgevingsprogramma van GS is te kwalificeren als een vrijwillig programma. Voor vrijwillige programma's is er geen totstandkomingsprocedure voorgescreven. Dit betekent dat er geen ontwerp gemaakt hoeft te worden dat ter inzage moet worden gelegd. Het is wel verplicht om voor de totstandkoming van deze onderdelen aan te geven wat er met participatie is gedaan en (de wijziging van) het programma na vaststelling te publiceren in het Provinciaal blad. Dit betekent dat vrijwillige programmaonderdelen snel zijn aan te passen.

Programma buiten de scope van deze wijziging

De provincie is wettelijk verplicht een 'Regionaal waterprogramma', een 'actieplan geluid' en 'beheerplannen Natura 2000' te hebben. Het regionaal waterprogramma is opgenomen in het Omgevingsprogramma en wordt momenteel herzien in de herziening Water. Het actieplan geluid en de Natura 2000 beheerplannen zijn verplichte programma's onder de omgevingswet met specifieke eisen aan de besluitvorming en een hoog detailniveau dit maakt ze ongeschikt om mee te lopen in deze herziening. De verplichte onderdelen van het regionaal waterprogramma die zijn opgenomen in het Omgevingsprogramma vallen daarmee buiten de scope van deze herziening.

Met de inwerkingtreding van de Wet versterking regie volkshuisvesting, op 1 juli 2026, vallen ook de programmaonderdelen gericht op het thema wonen buiten de scope van deze herziening. Deze programmaonderdelen zijn verplicht geworden en zijn daarmee ook onderhevig aan een uitgebreide totstandkomingsprocedure. Om deze programmaonderdelen aan te passen op en te laten voldoen aan de nieuwe wet zullen deze onderdelen (waar nodig) in een aparte herziening worden gewijzigd.

Behalve voor de verplichte programmaonderdelen is een uitgebreide totstandkomingsprocedure ook voorgeschreven voor maatregelen waarvan de wijziging verplichtig zijn. Ondanks dat deze maatregelen onderdeel kunnen zijn van het vrijwillige programma, dienen de milieueffecten te worden onderzocht met het doorlopen van een plan-MER procedure. In deze procedure is de ontwerpstap met terinzagelegging nodig, deze maatregelen kunnen dus niet in een kort proces worden herzien. Deze onderdelen van het omgevingsprogramma zullen dus altijd in samenhang met de Omgevingsvisie en/of Omgevingsverordening worden herzien en zijn geen onderdeel van deze programmaherziening.

Proces en procedure

Mijlpaal	Datum
Vaststelling Startbesluit programmaherziening 2026 door GS	07-jul-26
Internetconsultatie	15-sep-26 t/m 13-okt-26
Verwachte besluitvorming GS	08-dec-26
Publicatie en inwerkingtreding	Q1 2027

Participatie

De onderwerpen die deel uitmaken van deze herziening van het omgevingsbeleid kennen een eigen voorbereidings- en participatietraject. Per onderwerp wordt gezien op welke wijze en met welke partijen de beleidsaanpassing wordt voorbereid. Soms vloeit de gewenste beleidsaanpassing voort uit een al langere tijd lopend participatietraject.

Naast de participatie per onderwerp, zal ook participatie plaatsvinden over de volle breedte van de herziening van het omgevingsprogramma. Eenieder krijgt tijdens de internetconsultatie de mogelijkheid om op concrete wijzigingen te reageren. Producten waar tijdens de internetconsultatie op gereageerd kan worden zijn de wijzigingsweergaven (groen onderstreept en rood doorstreept) en een 'Nota van Motivering internetconsultatie'. In deze consultatieronde kan iedereen een reactie op het concept geven.

Het is de bedoeling de drempel om te reageren zo laag mogelijk te houden. Op basis van inbreng bij herziening 2025, waarin werd verzocht om een langere termijn, is besloten de termijn bij internetconsultaties te verlengen van 2 naar 4 weken.

Vaststelling en publicatie

Na het verwerken van de input uit de internetconsultatie wordt vaststelling voorbereid. Een verantwoording van de participatie zal onderdeel zijn van de stukken bij het besluit. GS informeren uw Staten over de vaststelling. De herziening wordt na eventuele bespreking door uw Staten gepubliceerd in het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Wanneer GS wijzigingen aan uw Staten toezeggen, dienen zij opnieuw het programma vast te stellen alvorens de publicatie in gang wordt gezet.

Wij vertrouwen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd over de aanstaande Programmaherziening Omgevingsbeleid 2026.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

mr. A.W. Kolff

Bijlagen

Startbesluit Programmaherziening 2026